

Међународна унија народних
старокатоличких Цркава

**ПРАВОСЛАВНО - СТАРОКАТОЛИЧКИ
ГЕНЕРАЛНИ ВИКАРИЈАТ СВ. МЕТОДА**

Број: Ц 084/17

Датум: 10.02.2017.

И Р И Г

На основу овлашћења из члана 13. став 1. Одлуке надбискупа
Ординарија о изменама и допунама Црквеног устава Викаријата, од 30.01.2017.
године,

сачињавам

ЦРКВЕНИ УСТАВ

Православно – старокатоличког
Генералног викаријата Св. Метода

- ПРЕЧИШЋЕНИ ТЕКСТ -

Члан 1.

Православно – старокатолички Генерални викаријат Св. Метода је
самостална старокатоличка Црква народне Уније, за територију Републике Србије,
и повезан је у црквену заједницу са осталим Црквама које исповедају исто учење.

Питања о канонском уједињењу и постизању канонског јединства са
одређеном другом Црквом доноси искључиво епископски Сабор састављен од свих
активних епископа Међународне уније народних старокатоличких цркава - Црквене
провинције Светог Кристофора.

Констатује се да је Православно – Старокатолички Генерални викаријат Св.
Метода правноснажно оглашен црквено-канонским и правним наследником бивше
„Старокатоличанско – Западноправославне цркве Југославије“, касније преименоване
у „Западноправославна црква Југославије“.

Члан 2.

Управљање црквеним деловањем Православно – старокатоличког
Генералног викаријата Св. Метода је црквено хијерархијско без уплива верника
лаика, осим у посебно одређеним случајевима.

Верници лаици увек могу давати своја мишљења и предлоге свим црквеним
органима Викаријата и учествовати у пасторалном унапређењу живота Цркве.

Члан 3.

На челу Православно – старокатоличког Генералног Викаријата Св. Метода,

у црквеном смислу, је епископ – ординариј.

Црквене одлуке у Викаријату се доносе у складу са позитивним прописима Међународне уније народних Старокатоличких Цркава и Црквене провинције Светог Кристофора, као и на основу упутстава односно одлука викаријатског Ординарија и председавајућег Провинцијом Светог Кристофора

Црквене одлуке Викаријат доноси у одговарајућим поступцима, у којима учествују и у којима решавају овлашћена лица - чланови црквене јерархије, док верници имају саветодавну улогу. Доношење одлука при вођењу црквених регистара и других евиденција може се поверити и лаицима тј. лицима без црквеног чина.

Члан 4.

Православно – старокатолички Генерални викаријат Св. Метода будно прати и чува Цркву од опасности нових либералних учења, као и праксе на подручју светих редова, полног морала и теологије светих тајни.

Стара католичка црква – Провинција Светог Кристофора са искреним жаљењем посматра све Цркве које су по тим питањима апостизирале, изневеривши библијско учење и хиљадугодишњу црквену традицију, односно које су у пракси теологију замениле антропологијом, препуштајући се логици пале људске нарави.

Викаријат се дистанцира у смислу интеркомуније од Старокатоличких цркава утрехтске Уније, јер та унија није очувала начело *defensor fidei*.

Викаријат је уједно дистанцира од свих цркава које су повредиле поменуто начело.

Члан 5.

На подручју црквене дисциплине, Викаријат се придржава старог учења садржаног у Светом писму, које показује да је Св. апостол Петар био ожењен човек. Такву праксу потврђују недвосмислено и посланица 1 Тим 3,2.

Из тих разлога, целибат се, као црквена дисциплина, оставља на избор клирику односно клиричком кандидату, с обрисом да не спада под догму него под дисциплину.

Клирик је слободан да о својој женидби одлучи пре или после заређења у свети ред. Притом, дозвољена је само једна женидба.

Члан 6.

Православно – старокатолички Генерални викаријат Св. Метода, поред Светог Писма, у догматском смислу исповеда учење формулисано на Васељенским саборима:

- I. Први никејски сабор (325.)
- II. Први цариградски сабор (381.)
- III. Ефешки сабор (431.)
- IV. Калцедонски сабор (451.)

- V. Други цариградски сабор (553.)
- VI. Трећи цариградски сабор (680.-681.)
- VII. Други никејски сабор (787.)

Поред наведених екуменских Сабора, Православно – старокатолички Генерални викаријат Св. Метода се управља црквеном традицијом и учењима Светих Отаца.

У литургији, Викаријат употребљава Саборни, византијски обред на разним језицима, а може употребљавати и западни обред.

У смислу унутрашње организације, Православно – старокатолички Генерални викаријат Св. Метода је аутономан.

Члан 7.

Викаријат је у присном односу са осталим Црквма истог учења широм света, које су остале на линији одржавања Светог писма и црквене традиције на исправан и неискривљен начин.

Увек се, у свим црквеним активностима, испољава начело: *In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas* – у битном јединство, у небитном и двојбеном слобода, у свему љубав.

Члан 8.

Христова Црква, преко Православно - старокатоличког Генералног викаријата Св. Метода, пружа чврст и непоколебљив темељ у исповедању вере. Њену чврстину гарантује сам Бог, а преко Цркве.

Генерални Викаријат, у црквеном смислу, се управља црквено хијерархијски.

Под канонску јурисдикцију Викаријата спадају особе које су крштене у народној Старокатоличкој Цркви, као и сви који су му, након крштења, приступили из других Цркава.

Члан 9.

Епископ – ординариј или Владика се може ословљавати на православни начин ("Ваше преосвештенство"; Митрополит са "Ваше високопреосвештенство" или "Свети Владико"; Патријарх са "Ваша светости" или "Свјатјејши владико") или на старокатолички начин ("Преузвишени"; "Пресветли"; „Монсињор“).

Епископ - ординариј има сва права и дужности која припадају епископату:

1) брине за одржање исправне вере у Викаријату, спроводећи начело *defensor fidei* (посебно се дистанцирајући према пракси ређења жена за свештенице и благосиљања истосполних парова, те задржавајући исправно учење о Светим Тајнама, а на нарочит начин о сакраменту пресвете Евхаристије и њеном трансупстанцијалном значењу);

2) именује и разрешава парохијског свештеника;

3) дели благослове светих уља;

4) дели свете редове (врши рукополагање и рукопроизвођење те учествује у хиротонији новог Епископа);

5) сазива Викаријатски Синод, Презвитерско веће и друге црквене органе, по потреби, уколико је претходно установио те органе;

6) брине за морални и интелектуални живот клира;

7) брине за свештеничке кандидате;

8) по прописима овог Устава одлучује од свештенодејства свештена лица оптужена суду за кривице и одређује им заменике;

9) даје одсуства свештеним лицима у свом делокругу;

10) одређује заменике одсутним и оболелим манастирским настојатељима, архијерејским намесницима и парохијским свештеницима;

11) упућује и ободрава свештенство и народ да оснивају и организују религиозно добротворне, духовнопросветне, родољубиве и уопште корисне установе за напредак вере и морала у народу;

12) стара се за редовно и правилно богослужење и уопште о црквеном поретку;

13) настоји да се цркве и манастири снабдевају светим антимињима, светим миром, свештеним одежама, стварима и богослужбеним књигама, и да се подмирују на време и правилно све друге потребе цркве;

14) одређује о потреби богослужења приликом црквених, народних и државних светковина;

15) даје благослов да се подижу, где је потребно, цркве, капеле, гробља и настоји да се држе у добром стању;

16) стара се да се цркве, манастири и капеле граде у стилу који је усвојен у Цркви и да се цркве, манастири и домови верних снабдевају иконама у духу вере;

17) води бригу о чувању црквених старина;

18) освећује храмове;

19) рукополаже достојна лица у свештенички чин, упућује их на дужност и даје им грамату о томе;

20) даје почасне титуле; титулу *ставрофор* даје свештеницима који врше службу генералног викара или неку другу одговорну службу, те онима који су нарочито заслужни за развој Цркве, како је иначе одређено прописима Провинције Светог Кристофора;

21) пружа пастирску службу земљама у којима се православни старокатолицизам обнавља или утемељује;

22) у канонском смислу заступа Викаријат у земљи и иностранству;

23) одређује од достојних свештених лица оба реда свога заменика у свим пословима и разрешава га;

24) именује проповеднике и исповеднике за свештенство у Викаријату;

25) предлаже, поставља и утврђује у звањима и дужностима црквене и

црквеносамоуправне службенике, по прописима овог Устава и позитивних аката Провинције Светог Кристофора;

26) даје на предлог манастирских настојатеља благослов достојним лицима за ступање у монашки чин;

27) даје у својој надлежности благослов и разрешење у црквенобрачним и другим пословима по црквеноканонским прописима и према одлукама Светог архијерејског Сабора Провинције Светог Кристофора, односно Светог Сабора Међународне уније народних Старокатоличких Цркава;

28) суди свештеним лицима оба реда за мање (дисциплинске) кривице, и кажњава за ова дела: опоменом, укором, епитимијом до 15 дана и забраном свештенодејства до месец дана, а за веће кривице предаје их црквеном суду; суди вернима и изриче казне привременог лишења појединог права или почасту у Цркви - све ове одлуке су извршне;

29) води надзор над радом архијерејских намесника и свештенства оба реда у Викаријату;

30) води врховни надзор над црквеним радом и животом у Викаријату;

31) врши у Викаријату канонске посете по црквеним правилима, шаље нарочите изасланике од способних и достојних лица и даје им упутства, ради прегледа канцеларија и манастирских управа;

32) настоји да се све наредбе, решења и одлуке виших црквених власти благовремено и тачно саопштавају и извршавају;

34) стара се да сва црквена надлежства и органи у Викаријату врше своје дужности савесно и правилно и да се сви послови извршавају по постојећим прописима;

35) подноси Светом архијерејском Сабору Провинције Светог Кристофора извештаје са својим предлозима о свом архијерејском раду и уопште о стању Викаријата, и

36) обавља и друге послове који су му поверени у складу са овим Уставом и актима Светог Сабора Провинције Светог Кристофора, односно Светог Сабора Међународне уније народних Старокатоличких Цркава.

Члан 10.

Уколико Викаријат остане без епископа – ординарија, његове послове врши Викарни епископ којег поставља надбискуп Провинције Светог Кристофора, а до тог именовања Генерални викар или водитељ канцеларије.

Генерални викар и Водитељ канцеларије из става 1. овог члана, у пасторалном и црквеноуправном смислу, могу вршити све радње осим дељења светих редова и самосталног изрицања црквених казни.

Члан 11.

Генерални викар је стална Викаријатска функција, на коју епископ – ординариј именује свештено лице које задовољава услове предвиђене актима

црквене Провинције Светог Кристофора.

Уколико не постоји адекватан кандидат за именовање Генералног викара тј. нема кандидата који испуњава све услове, надлежни епископ – ординариј може именовати Водитеља канцеларије.

Генерални викар односно Водитељ канцеларије су стални сарадници и помоћници ординарија, који надгледају и руководе црквеним животом Викаријата током одсуства Ординарија и за то му лично одговарају.

Генерални викар односно Водитељ канцеларије имају и посебна овлашћења која им декретом повери надлежни епископ - ординариј.

Члан 12.

Не постоји институт обавезног пензионисања епископа – ординарија.

Епископ – ординариј се пензионише и тиме уједно разрешава службу ординарија уколико сам тако затражи, подневши потписану и оверену изјаву Викаријату. Ипак, препоручује се епископу – ординарију да самостално прихвати пензионисање када због здравствених или других разлога не може више вршити своју службу епископа – ординарија Викаријата.

У случају пензионисања, ординариј добија титулу „емеритус“, која је неповратна.

Члан 13.

Епископ - ординариј има право дисциплинских мера према свим клирицима и верницима Викаријата. Дисциплинске мере су утврђене прописима Провинције Светог Кристофора.

Жалбе на дисциплинске одлуке се у првом степену могу поднети Епископу – ординарију, који је меру и издао, а у другом степену Епископском синоду црквене Провинције Светог Кристофора, који доноси коначну одлуку о тој мери.

Члан 14.

Без обавештавања Епископа – ординарија, не смеју се предузимати никакве озбиљније радње у црквеном деловању Викаријата.

Члан 15.

Синод је скупштина свештеника и других верника Викаријата, који помажу Епископу – ординарију на добробит Цркве.

На Синоду посебну улогу имају свештеници као мудри сарадници Епископа.

На Синоду присуствују и представници монаштва и Христових верника лаика, што представља посебну врсту одговорности која припада свим верницима у изградњи Тела Христовог. Заједништво и послање као нераздвојиви видови истог циља пасторалног деловања Цркве, чине добробит све Цркве.

Синод треба припремити Викаријат и све вернике за заједничке пасторалне планове и програме, на динамизам заједничког хода Цркве.

Синода се састоји од два дела: у првом делу, припремном раздобљу, прикупљају се и обрађују предлози свештеника, монаха и Христових верника лаика о темама и питањима о којима би Синод требао расправљати.

У другом делу Синода се расправља о прикупљеним предлозима.

Синод образује и сазива викаријатски Ординариј посебном Одлуком, а Управни одбор Викаријата се стара о његовом правилном спровођењу.

Члан 16.

Свештеничко веће сачињавају сви свештеници Викаријата, и има саветодавни карактер.

Свештеничко веће извршава послове које му одреди Епископ – ординариј.

Члан 17.

Манастир је свето место, са црквом и другим здањима. У њему као породица живе монаси. Они као духовна братска заједница обдржавају завете целибата, сиромаштва и послушности те су посвећени молитви и раду.

Манастири служе одређеним духовним и добротворним сврхама, у складу са канонима Цркве.

Монаси не могу имати никаква непокретна добра.

Уколико је одређено лице умрло као монах, након његове смрти, Викаријату припадају и његова покретна добра.

Оснивање нових манастира као и спајање постојећих врши надлежни Епископ – ординариј својим актом.

За оснивање манастира морају се претходно осигурати материјална средства за опстанак и правилан живот монаха.

Могу се устројити одвојена манастирска имања, манастиришта са црквом или без ње. Они су саставни део својих манастира и под њиховом су управом.

Све одредбе за манастире по овом Уставу, важе како за мушке тако и за женске манастире.

Манастиром управља Игуман, односно Игуманија, који има права ординарија на манастирским подручјима. Они су хијерархијски подређени Епископу – ординарију.

Члан 18.

Парохију чине верници који по месту сталног пребивалишта спадају у одређену парохију, као и верници из других места који желе да буду чланови одређене парохије.

Сви чланови одређене Парохије морају бити уписани у матице и држани у парохијској евиденцији.

Парохију оснива епископ - ординариј својим декретом. За оснивање Парохије потребно је најмање 10 верника. Ако их је мање, Епископ оснива подружницу (филијалу) неке већ постојеће парохије.

Члан 19.

Парох је свештеник постављен од Епископа - ординарија на једну или више Парохија.

Помоћни парох је свештеник који се уводи у пасторалну службу или помаже свештенику у пасторалу.

Парох односно помоћи Парох је свештеник који је пре примања ђаконске хиротоније завршио школу за спремање свештеника или Теолошки факултет, односно, који је пре хиротоније добро савладао богословску литературу те има потврду о томе. Такође, он мора задовољити остале критеријуме који се траже од свештеничког кандидата: да је човек молитве и духовности, истрајности, дијалога итд.

Члан 20.

Православно-старокатолички Црквени Суд је институција надлежна за вођење дисциплинских поступака против клирика или против верника лаика, односно у међусобним сукобима истих, и задужен је за решавање спорова унутар цркве.

Црквени суд утемељује епископ – ординариј својим указом, када заједно са Генералним викаром процени да је Викаријат довољно развијен да му је потребан црквени суд, и посебним правилником уређује његов делокруг рада, пословник, начине поступања и решавања предмета, као и унутрашњу организацију.

Црквени Суд има свог Председника којег Декретом именује и смењује Епископ - ординариј.

Члан 21.

Питања око управљања и расподеле црквене и друге сакралне имовине Викаријата, као и у осталим Народним старокатоличким црквама, којима је припадала и Старокатоличка црква Србије и САП Војводине, решава највиши орган црквене управе или управе Викаријата формално овлашћен за располагање имовином, у сагласности са надлежним епископом – ординаријем.

Члан 22.

Епископ - ординариј може, у изузетним околностима, одредити примање светог реда особи која нема формално теолошко образовање, с тим да је та особа прошла интерне теолошке курсеве и да је испитана пред теолошком Комисијом

којом председавају теолози са завршеним Теолошким факултетом, од којих барем један члан мора имати степен доктора теолошких наука.

Комисију из претходног става, у сваком посебном случају, именује епископ – ординариј, а о положеном испиту се издаје потврда.

Члан 23.

За обављање црквене делатности плаћа се искључиво такса коју Викаријат пропише, у сагласности са епископом - ординаријем.

Члан 24.

Овај Устав ступа на снагу даном доношења.

У случајевима који нису регулисани овим Уставом, непосредно се примењују позитивни прописи Црквене провинције Светог Кристофора, као и Међународне уније народних старокатоличких Цркава, што посебним указом или декретом одређује епископ – ординариј.

У Иригу, 10.02.2017.

ПРЕДСЕДНИК ВИКАРИЈАТА,

Ђакон Илија Суботић, с.р.